

Regulamin
Komisji ds. etyki badań naukowych
w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego

§ 1

Podstawa prawna działania

1. Komisja ds. etyki badań naukowych w Instytucie Pedagogiki, dalej „Komisja”, została powołana na podstawie Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego Nr 39/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie powołania Komisji ds. etyki badań z udziałem ludzi. Komisja działa na podstawie niniejszego Regulaminu.
2. W procesie opiniowania Komisja kieruje się powszechnie przyjętymi i uznanymi zasadami etyki w nauce oraz etyki badań naukowych, opierając się w szczególności na Kodeksie etyki pracownika naukowego opracowanym przez Komisję ds. etyki w nauce i uchwalonym przez Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk w dniu 25 czerwca 2020 r., Kodeksie Norymberskim zawierającym etyczne zasady prowadzenia eksperymentów z udziałem człowieka z 1947 r. i Raporcie Belmonckim zawierającym zbiór etycznych zasad i wytycznych dotyczących badań (medycznych i behawioralnych) z udziałem człowieka z 1979 r.
3. Komisja realizuje swoje zadania w sposób bezstronny, poufny i przejrzysty. W przypadku wystąpienia potencjalnego konfliktu interesów któregoś z Członków Komisji w odniesieniu do rozpatrywanego wniosku, zostaje on wyłączony z procedowania nad daną sprawą.

§ 2

Skład i procedura ustanawiania Komisji

1. Komisja ds. etyki badań naukowych w Instytucie Pedagogiki jest powoływana Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego na 4-letnią kadencję. Dla zapewnienia ciągłości procedowania, Komisja pełni swoje funkcje do czasu powołania Komisji kolejnej kadencji.
2. Rada Instytutu Pedagogiki na wniosek Dziekana proponuje kandydaturę Przewodniczącego Komisji. Kandydatem na Przewodniczącego Komisji może zostać jedynie członek Rady Instytutu Pedagogiki, będący pracownikiem badawczo - dydaktycznym w stopniu doktora habilitowanego lub profesora.
3. Dziekan powołuje Przewodniczącego Komisji oraz komisję składającą się przynajmniej z 3 członków reprezentujących dyscyplinę naukową *pedagogika*. Kandydatem na Członka Komisji może zostać pracownik badawczo-dydaktyczny Instytutu Pedagogiki w stopniu co najmniej doktora.
4. Przewodniczący Komisji oraz członkowie mogą pełnić swoją funkcję maksymalnie przez dwie kolejne kadencje.
5. Na pierwszym posiedzeniu członkowie Komisji wybierają spośród siebie Zastępcę Przewodniczącego oraz Sekretarza.
6. Prace Komisji są koordynowane przez Przewodniczącego, a pod jego nieobecność, przez Zastępcę Przewodniczącego.

7. Sekretarz protokołuje zebrania Komisji, przyjmuje wnioski objęte właściwością Komisji, prowadzi korespondencję między Komisją a wnioskodawcami zarówno w formie poczty tradycyjnej, jak i elektronicznej, odpowiada za przechowywanie dokumentacji związanej z działalnością Komisji.
8. Dziekan może odwołać członka Komisji:
 - 1) na jego pisemny wniosek, w przypadku rezygnacji Członka z pracy w Komisji;
 - 2) na uzasadniony wniosek Przewodniczącego Komisji lub Rady Instytutu Pedagogiki, w przypadku gdy członek Komisji naruszy zasady etyczne, obowiązujące nauczyciela akademickiego.
9. W przypadku konieczności uzupełnienia składu Komisji w trakcie trwania jej kadencji, Przewodniczący lub Zastępca wskazuje nową osobę, którą Dziekan zarządzeniem powołuje w skład Komisji na okres do końca trwania kadencji lub na czas nieobecności zastępowanego Członka Komisji.

§ 3

Zakres działania

1. Komisja ds. etyki badań naukowych w Instytucie Pedagogiki opiniuje projekty badań naukowych pracowników Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, studentów Kolegium Doktorskiego Pedagogiki oraz Studiów Doktoranckich Pedagogiki w Uniwersytecie Wrocławskim, studentów kierunków studiów realizowanych w Instytucie Pedagogiki. Komisja opiniuje projekty badań realizowanych w ramach prac habilitacyjnych, doktorskich, prac magisterskich, prac licencjackich, prac własnych, zadań statutowych i z dotacji pochodzących ze środków finansowych na naukę, ustalonych na ten cel w budżecie państwa lub pochodzących z innych źródeł, które wiążą się z ryzykiem dla zdrowia fizycznego lub psychicznego uczestników, ryzykiem naruszenia ich prywatności bądź też poniesieniem przez nich innych strat społecznych lub prawnych, w tym projekty badań naukowych z wykorzystaniem danych osobowych.
2. Komisja opiniuje projekty badań eksperymentalnych, obserwacyjnych, ankietowych, sondażowych i innych badań nieinterwencyjnych z udziałem ludzi.
3. Zadaniem Komisji jest opiniowanie projektów badań naukowych pod kątem ich zgodności z zasadami etyki w zakresie respektowania praw ochrony dóbr osobistych uczestników projektu badawczego (badających i badanych).
4. Komisja weryfikuje zgodność projektów badań naukowych w zakresie pedagogiki ze standardami etyki badań naukowych oraz celowości i wykonalności projektów badań naukowych w aspektach etycznych.
5. Komisja nie ocenia naukowej wartości przedkładanych Komisji projektów badań naukowych, ale jedynie ich aspekt etyczny.
6. Zgłoszone projekty badań naukowych mogą być realizowane tylko po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji.

§ 4

Tryb działania

1. **(Wnoszenie wniosków)** Komisja opiniuje projekty badań naukowych z udziałem ludzi na wniosek osoby zainteresowanej, o której mowa w §3 ust.1.
2. Osoba zainteresowana składa wniosek w wersji elektronicznej (format pdf) na adres e-mail: komisja.etyki-ip@uwr.edu.pl lub w wersji papierowej (1 egz.) do Sekretarza Komisji.

3. Wniosek o wydanie opinii przez Komisję sporządza się zgodnie z formularzem Wniosku o opinię Komisja ds. etyki badań naukowych w Instytucie Pedagogiki w sprawie zgodności projektu badania naukowego z zasadami etyki badań naukowych, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
4. **(Dokumenty wymagane do złożenia wniosku)** Wniosek zawiera informacje na temat planowanego badania, w szczególności:
 - 1) tytuł projektu,
 - 2) dane wnioskodawcy oraz pozostałych członków zespołu badawczego,
 - 3) informacje na temat uczestników badania oraz sposobu ich rekrutowania do udziału w badaniu,
 - 4) jasne określenie celu badania w wymiarze teoretycznym i praktycznym,
 - 5) szczegółowy opis procedur badawczych z uwzględnieniem stosowanych metod i technik badawczych oraz ze wskazaniem metod inwazyjnych,
 - 6) informację na temat ryzyka związanego z udziałem w badaniu, z uwzględnieniem ryzyka dla zdrowia fizycznego lub psychicznego uczestników, ryzyka naruszenia ich prywatności bądź poniesienie przez nich innych strat społecznych lub prawnych a także informację na temat przewidywanego dyskomfortu fizycznego i psychicznego uczestników,
 - 7) określenie zasad i warunków zbierania, gromadzenia, przetwarzania i ochrony danych osobowych uczestników badania, a także przyjętych metod anonimizacji tych danych lub innych metod zapewnienia anonimowości uczestnikom badania,
 - 8) wzór formularza informacji dla potencjalnego uczestnika badania zawierający w szczególności informacje o celu, przebiegu i metodach badania, przewidywanych korzyściach badania, ryzyku i niedogodnościach związanych z udziałem w badaniu oraz o podstawowych prawach uczestnika badania, w tym prawie do rezygnacji z udziału w badaniu na każdym jego etapie i bez żadnych konsekwencji oraz o prawie do ochrony danych osobowych (jeśli uczestnikami badania mają być osoby małoletnie lub ubezwłasnowolnione należy przygotować wzór formularza informacji dla tych osób, a także wzór formularza informacji dla ich przedstawicieli ustawowych),
 - 9) wzór zgody uczestnika badania na udział w badaniu zawierający oświadczenie, że decyzja o udziale w badaniu ma charakter świadomy (tzn. została powzięta w oparciu o uprzednio otrzymane, wyczerpujące i zrozumiałe informacje na temat badania) oraz dobrowolny i że uczestnik ma świadomość możliwości wycofania się z badania na każdym jego etapie i bez żadnych konsekwencji (jeśli uczestnikami badania mają być osoby małoletnie lub ubezwłasnowolnione także wzór zgody ich przedstawicieli ustawowych),
 - 10) wzór zgody uczestnika badania na przetwarzanie danych osobowych (jeśli uczestnikami badania mają być osoby małoletnie lub ubezwłasnowolnione, to wzór zgody ich przedstawicieli ustawowych).
5. **(Odstąpienie od zalecanych standardów)** Jeśli procedura badawcza przewiduje odstępianie od zalecanych standardów (np. brak starania o zgodę osób badanych lub stosowanie instrukcji maskującej), należy przedstawić uzasadnienie wyboru takiej procedury oraz projekt działań, mających na celu minimalizację możliwych niekorzystnych skutków udziału w tak prowadzonym badaniu.

§ 5

Procedura opiniowania

1. Sekretarz Komisji po otrzymaniu wniosku niezwłocznie przekazuje go Członkom Komisji.
2. W przypadku wniosków kompletnych, Przewodniczący zwołuje posiedzenie Komisji nie później niż w ciągu 14 dni od dnia wpływu wniosku.
3. W przypadku stwierdzenia, że złożony wniosek jest niekompletny, Komisja wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia w terminie 14 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.
4. W trakcie prac i dyskusji nad wnioskiem, Komisja może zasięgać opinii ekspertów zewnętrznych, w tym osób, które nie są pracownikami Uniwersytetu Wrocławskiego.
5. Komisja może zwrócić się do wnioskodawcy o przedłożenie dodatkowych informacji lub wyjaśnień dotyczących projektu badania naukowego. Do pisemnych uwag Komisji należy ustosunkować się w terminie 21 dni od daty ich dostarczenia, pod rygorem pozostawienia wniosku bez dalszego rozpatrywania.
6. Komisja wydaje opinię pozytywną bądź negatywną w formie pisemnej. Wydanie opinii poprzedzone jest głosowaniem członków Komisji. Dla ważności głosowania wymagana jest zwykła większość głosów przy udziale w głosowaniu co najmniej trzech członków Komisji, w tym jej przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego. Głosowanie ma charakter jawny.
7. W przypadku identycznej liczby głosów Komisja zastosuje procedurę opisaną w ust. 4.
8. Posiedzenia Komisji mogą odbywać się w trybie stacjonarnym lub zdalnym z wykorzystaniem platformy Microsoft Teams, bądź równoważnej.
9. Komisja przekazuje opinię w sprawie zgodności projektu badania naukowego z zasadami etyki badań naukowych wnioskodawcy w ciągu 14 dni od dnia posiedzenia Komisji, na którym rozpatrzono wniosek.
10. Opinia negatywna musi zawierać uzasadnienie.
11. Wszelkie zmiany w projekcie badania naukowego lub sposobie jego prowadzenia wprowadzone po uzyskaniu opinii Komisji, a mające wpływ na bezpieczeństwo, interesy lub prawa uczestników badania wymagają ponownego zaopiniowania przez komisję.

§ 6

Procedura odwoławcza

1. Od opinii Komisji przysługuje odwołanie do Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Odwołanie od opinii komisji wnosi się do Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego na piśmie za pośrednictwem Komisji w ciągu 7 dni od dnia otrzymania opinii.
3. Odwołanie powinno wyjaśniać powody, dla których wnioskodawca nie zgadza się z opinią Komisji bądź jej uzasadnieniem lub z zawartymi w niej uwagami.

§ 7

Zasada poufności

1. Procedowanie w ramach prac Komisji odbywa się z zachowaniem zasady poufności.
2. Członkowie Komisji są zobowiązani do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w związku z udziałem w pracach Komisji.

§ 8
Postanowienia końcowe

1. Regulamin Komisji wchodzi w życie po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu Pedagogiki.
2. Zmiany w Regulaminie Komisji wprowadzane są na pisemny wniosek skierowany do Przewodniczącego Komisji. Wchodzi w życie po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu Pedagogiki.